

Riesengebirge Karkonosze

Entwicklung des Fremdenverkehrs

Adelige Sommerfrische im Hirschberger Tal

Im 17. Jahrhundert besuchten die ersten Reisende gezielt das Riesengebirge. Zahlreiche Besucher aus dem In- und Ausland kamen zu den heilkräftigen Quellen in Warmbrunn. Während ihres Aufenthalts unternahmen die Kurgäste Ausflüge in die nähere Umgebung, zur Burgruine Kynast, zum Kochel- oder Zackenfall.

Die landschaftliche Schönheit der Bergwelt begeisterte bald auch den preußischen Adel. Zahlreiche Familien errichteten Herrensitze im Hirschberger Tal. Auch die königliche Familie entdeckte das Tal als bevorzugten Aufenthaltsort für die Sommermonate. Nacheinander erwarben die Hohenzollern die Schlösser in Fischbach, Erdmannsdorf und Schildau.

Die Vorliebe der Aristokratie für die Region begünstigte die Entwicklung des Fremdenverkehrs, was auch der Infrastruktur zugute kam.

Beliebtes Reiseziel des Bürgertums

Im 19. Jahrhundert avancierte das Riesengebirge zum bevorzugten Reiseziel des gehobenen Bürgertums, der Intellektuellen und Künstler.

Durch die Fertigstellung der Bahnlinie Berlin-Hirschberg (1866) und Breslau-Hirschberg (1867) erlebte der Fremdenverkehr im Riesengebirge einen deutlichen Aufschwung. Die Reisezeit verkürzte sich, die Bahnfahrt wurde für viele Menschen erschwinglich.

Die Bevölkerung der Gebirgsorte stellte sich rasch auf die Feriengäste ein. Neue Hotels und Pensionen wurden errichtet. Die Bauden, ursprünglich einfache Unterkünfte für Hirten und Kräutersammler, entwickelten sich zu profitablen Gasthöfen und Herbergen. Die Verbindungsstraßen zwischen den Ortschaften wurden ausgebaut, neue Eisenbahnlinien reichten bis an den Rand des Gebirges.

Um die Jahrhundertwende eroberte der Wintersport das Gebirge und führte zu einer ganzjährigen Auslastung durch Touristen. Der Fremdenverkehr wurde der bedeutendste Wirtschaftsfaktor in der Region.

Nach dem 2. Weltkrieg wurden die meisten Hotels verstaatlicht, es entstanden Betriebsferienheimen für den "organisierten Urlaub" der Massen. Die Unterschutzstellung des "Riesengebirge" als Nationalpark 1959 schränkte die Bebauung mit Ausnahme der Bauden und Seilbahnstationen erheblich ein.

Rozwój turystyki

Szlacheckie domy letniskowe w Kotlinie Jeleniogórskiej

Pierwsi turyści pojawili się w Kotlinie Jeleniogórskiej w XVII wieku. Liczni podróżni z kraju i zagranicy przyjeżdżali do leczniczych źródeł Cieplice Śląskich. Podczas swego pobytu kuracjusze odbywali wycieczki po najbliższej okolicy, do ruin zamku Chojnik, do wodospadów Szklarki i Kamiencyzka.

Już wkrótce piękno krajobrazu górskiego zachwytiło szlachtę pruską. Wiele rodzin zbudowało w Kotlinie Jeleniogórskiej dwory szlacheckie. Kotliną jako doskonałe miejsce letniego pobytu spodobała się również rodzinie królewskiej. Hohenzollernowie kupili po kolei pałace w Karpnikach, Mysłakowicach oraz Wojanowie.

Fascynacja arystokracji tym regionem korzystnie wpłynęła na rozwój turystyki, co wyszło także na dobre samej infrastrukturze.

Ulubiony cel podróży mieszczaństwa

W wieku XIX Karkonosze stały się ulubionym celem podróży wyższych warstw mieszczaństwa, intelektualistów i artystów. Prawdziwy rozkwit turystyki karkonoskiej nastąpił po zbudowaniu linii kolejowych Berlin - Jelenia Góra (1866) oraz Wrocław - Jelenia Góra (1867). Czas podróży uległ znacznemu skróceniu, a jazda pociągami stała się dostępna dla wielu ludzi.

Mieszkańcy górskich miejscowości szybko przestawili się na obsługę wczasowiczów. Powstawały nowe hotele i pensjonaty. Schroniska, służące pierwotnie pasterzom i zbieraczom ziół, zostały zamienione na przynoszące zyski zajazdy i oberże. Rozbudowano drogi łączące pojedyncze miejscowości, a linie kolejowe docierały aż do podnóża gór.

Pod koniec XIX wieku sporty zimowe zdobyły Karkonosze i doprowadziły do tego, że sezon turystyczny trwał teraz przez cały rok. Właśnie turystyka stała się najważniejszym czynnikiem gospodarczym tego regionu.

Po II wojnie światowej większość hoteli została przejęta przez państwo i tak oto powstały domy wczasowe służące "turystyce zorganizowanej". Założenie w 1959 roku Karkonoskiego Parku Narodowego znacznie ograniczyło zabudowywanie tych terenów, z wyjątkiem schronisk oraz stacji kolei linowych.

Abbildungen

- Schloss Fischbach, kolorierte Lithographie von Sachse, nach 1844
- Schloss Erdmannsdorf, kolorierte Lithographie, nach 1844
- Gipfel des Falkenberges zu Fischbach, kolorierte Lithographie, um 1830
- Schlingelbaude, kolorierte Lithographie von C. Mattis, um 1830
- Riesengebirge vom Weyrichsberg, kolorierte Lithographie, um 1830

Ilustracje

- Zamek Karpniki, litografia kolorowana Sachsego, po 1844 r.
- Pałac w Mysłakowicach, litografia kolorowana, po 1844 r.
- Góra Sokola w Karpnikach, litografia kolorowana, ok. 1830 r.
- Schlingelbaude, litografia kolorowana C. Mattis, ok. 1830 r.
- Widok z góry Kamienna, litografia kolorowana, ok. 1830 r.